

**VOLYN SCHOOL OF FOLK AND STAGE DANCE BASED  
ON THE EXAMPLE OF THE AMATEUR DANCE ENSEMBLES  
“VOLYNYANKA” AND “VOLYNYANOSHKA”**

**ВОЛИНСЬКА ШКОЛА НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ  
НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ АМАТОРСЬКИХ АНСАМБЛІВ  
ТАНЦЮ «ВОЛИНЯНКА» ТА «ВОЛИНЯНОЧКА»**

**Tsaryk T. M.**

*Lecturer at the Cycle Committee  
of the Methodology of Music Education  
and Vocal and Choral Training  
Lutsk Pedagogical College  
of Volyn Regional Council*

**Царик Т. М.**

*викладач циклової комісії методики  
музичної освіти та вокально-хорової  
підготовки  
Комунальний заклад вищої освіти  
«Луцький педагогічний коледж»  
Волинської обласної ради*

**Kozachuk O. D.**

*Associate Professor at the Department  
of Choreography  
Lesya Ukrainka Volyn  
National University  
Lutsk, Ukraine*

**Козачук О. Д.**

*доцент кафедри хореографії  
Волинський національний університет  
імені Лесі Українки  
м. Луцьк, Україна*

Український народ протягом багатьох століть розвитку своєї національної культури породив велику кількість різноманітних танців, побудованих на українських традиціях, в яких переплелися почуття і риси народного характеру, динамічний рух у картинах повсякденного побуту, фантазії відтворюваного образу в національному пейзажі [2, 118]. Мозаїка народно-сценічної танцювальної творчості спонукає до почуття гордості за мистецьку спадщину свого краю, викликає інтерес до танцювальної культури інших народностей. Осягнення цілісного пласту народно-сценічної танцювальної культури шляхом сумлінних занять хореографії є потужним засобом що спонукає танцівника до шляхетної поведінки у мистецькій діяльності та побуті [2, 132].

Завдання вчителя надати учасникам колективу початкову хореографічну підготовку, проявити здібності дітей та задовольнити їх потребу у руховій активності, розвинути почуття ритму, танцювальну виразність, координацію рухів, познайомити учасників з хореографічною культурою українського народу. На цій основі виховати художній смак, вміння повноцінно сприймати мистецтво танцю. Виховуються патріотизм та

національна свідомість, які будується на українських традиціях українській культурі, фольклорі та історії нації [2, с. 124].

Педагогам-наставникам дитячого ансамблю доводиться працювати саме з врахуванням вікових особливостей. Вони добиваються, щоб дівчатка і хлопчики, здобувши необхідні навички, стали повноправними членами ансамблю. Важкою працею добивалися гармонії у їх діях, яку так щиро сприймає глядач. А за цим стоїть клопітка праця щодо синтезу музики, хореографії, створення цілісної танцювальної композиції [2, с. 299]. Репертуар створюється на основі кращих зразків волинського фольклору. Майже всі хореографічні композиції у репертуарі двох колективів поставленні з зібраного місцевого хореографічного матеріалу.

Інтерес людини до танцю необхідно починати формувати із дитячого віку. Адже це період, коли ігрова діяльність перевалює іншими. Ігри, обряди, а відтак, джерела народної порнографії поглиблюють знання та сприяють виховання особистості. Танець, над яким працює колектив, незалежно від його складності та віку учасників, повинен бути естетично цінним та виконувати виховну роль. Предметом інтересу балетмейстерів хореографічного колективу народна сценічного спрямування є реальне відтворення життя, побутові сценки з минулого, частково його змалювання танців. Постановки з елементами народних ігор та обрядів надають їм колоритної змістовності, виразності, сприяють почуттям взаємодопомоги та дружніх відносин. Виконання танців народного спрямування не лише урізноманітнюють репертуар, а і спонукає до посилення інтересу До старовинних традицій та повагу до національного спадку.

Репертуар танцювального колективу «Волиняночка» побудований на танцювальних іграх та забавах. Сюжет хореографічних композицій легкий, невимушений, ігровий. Причина тому дуже проста. На свій юний вік діти ще не сформовані, як дорослі особистості і за основу своєї діяльності обирають розвагу, тому не можуть об'єктивно розуміти суть соціально-побутових та традиційних українських танців. Здебільшого ці постановки побудовані на таких рухах як: оплески в долоні, прості танцювальні кроки, підскоки, притупи і т. д.

Підготовка юного складу виконавців хореографічного колективу «Волиняночка» до старшого складу ансамблю «Волинянка» починається з спільної роботи, яка проходить на спільних репетиціях, виступах, виїзних концертах. Юні учасники спостерігають за старшими танцівниками і бачать в них взірець для своєї подальшої роботи та професійного зросту. Старші учасники допомагають молодшим у зборі концертного костюму, переодяганні під час виступів, своїм прикладом показують правильну поведінку як за лаштунками так і на сцені.

Для учасників юного колективу заняття проводяться із використанням асоціативних та ілюстративних прийомів. Діти цього віку

ефективно сприймають інформацію лише протягом 15 хвилин, тому для того щоб вивчити декілька складних рухів виділяється близько 5-10 хвилин. Діти не можуть довгий час перебувати у стані напруги адже в них короткотермінова фізична витривалість. Їм часто потрібно робити ігрові перерви. Після інтенсивного вивчення складних рухів використовується гра. Вона виконує функцію емоційного та фізичного розвантаження. В репертуарі дитячого ансамблю більшість номерів побудовані на ігрових компонентах.

Учасники колективу «Волинянка» у хореографічних постановках відтворюють національну специфіку та стильовий характер, демонструючи елементи волинського танцювального фольклору. Повноцінно відчуті колорит української культури дозволяє національний костюм та інша побутова атрибутика, які колектив використовує під час концертних виступів.

Методика роботи з учасниками дорослого колективу побудована на внутрішньому емоційно-образному відтворенні лексики українського народного танцю. Для того щоб донести до глядача основний задум автора танцюристи мають передати образ та драматургію хореографічної постановки, яку задумав автор. Особливості роботи хореографічного народного колективу включають в себе багато різних етапів підготовки. Визначається склад колективу, формується репертуар. Важливим елементом є організація роботи з вокалістами та музикантами, які супроводжують виступи танцювального ансамблю, систематичне відвідування репетицій, дотримання дисципліни та дружніх взаємовідносин в колективі. Це допомагає досягти успіху на сцені та зберегти дух командної роботи.

Спільна робота обох колективів полягає у тому, що у репертуарі ансамблів є спільні хореографічні постановки в яких залучені всі учасники незалежно свого віку. Керівником Олегом Козачуком поставлена вокально-хореографічна композиція, яка супроводжується паралельно з танцями співом. Пісні виконують самі танцівники. Така композиція є унікальна за своєю самобутністю та оригінальністю.

Це дозволяє їх об'єднати в одну ідеологію розвитку школи волинського народно-сценічного танцю. Вже відносно дорослі учасники «Волиняночки» можуть перейти у дорослий танцювальний колектив «Волинянка». Вони технічно, психологічно підготовлені для роботи у добре відомому їм колективі. Тим паче частково володіють спільним репертуаром, що дозволить швидко адаптуватися до нових складніших умов творчої роботи.

Основна мета діяльності керівників колективів будується на національно-патріотичному вихованні молоді. Напрямок творчої роботи двох колективів виключно народно-сценічний. У своїй діяльності

ансамблі передають традиції та звичаї українського народного мистецтва тому, що основою репертуару є хореографічні постановки, які створені на основі української регіональної та національної культури.

За роки існування ансамблі стали осередком народної культури та центром виховання молоді засобами українського національного мистецтва. Своєю творчою працею колективи ансамблів «Волинянка» та «Волиняночка» роблять вагомий внесок у відродження і збереження українських хореографічних традицій. На своєму творчому шляху колективи здобули десятки мистецьких перемог на Міжнародних і Всеукраїнських конкурсах і фестивалях.

В. Верховинець науково обґрунтував необхідність хореографічної діяльності у розвитку та становлення українського мистецтва, довів необхідність упровадження танцю в навчально-виховну систему освітніх закладів. На його думку, мудрість народу, морально-етичні та естетичні надбання варто передавати із покоління до покоління як нетлінну спадщину засобами хореографічного мистецтва [1].

#### **Література:**

1. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. Київ, 1990, 152 с.
2. Савчин Л. М., Годовський В. М. Методика роботи з хореографічним колективом : навч.-метод. посіб. Рівне, 2012. 352 с.
3. Царик Т. М., Боремчук Л. І. Формування професійної компетентності керівника дитячого хореографічного колективу. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал*. Одеса, 2019. № 1.5 С. 141–145.